

کتابخانه

لایحه
۴۰۱۵

۴۵۰

۸۷۹

۱۸۱

محمد علی رفیع

ح
۹۹۹

۴۵۰
مجموعه ایفا

استاد
زین العابدین
عبدالحامد غفره

رسالة العرب
المنجوبة

للامام الثاني عشر

لو كان رضاء آل محمد
فليس شهد الثقلان اني رضاء

كلام حضرت علي و السلام
البحر عن ورك الادران ورك
و الجفت عن سرة و ابنة اشرك

موسم منم خدای شناس
و زخمی بود و بید و سر
چون بود عشق صادقان
کی ز کید منافقان
از کجیهای عقاقدیم
نیت از طعن کجیهای
دوستان و سون آل
دشمن و خصم و حوال
چو سرن کالان پایش
رفت از دکان پایش
چو سنان منم از بلیت
گشت روشن چو بنی از پایش
اما سول احمد سول القوم
گشت منیر از افلاک
گشت عقند افغان
لا یجاذون لونه الله

در سر
اصحابی کالنجوم باقیم افتدیم اسندیم

۹
علی ز نظم بیان منور
بابی را چهارم در وصف

چشید چه بگویم که خاک کف پیر
 از دوده معارج خدای گنج
 می آید و بس جایی که آید
 کند ز قدر و داراوندی و نور
 آن قدرم ز خاک که عیان گشت
 با هیچ سرگردان گشت
 کف او ز شمار شد
 ساید زان مغربین خفا چنان
 در شیرین دل داراوندی
 جهاندار و فلک در و باران
 همگی در جهان خشنوع
 سر که خاک زد و زان جی بود
 آهست و دیگران بر کس
 آفتاب او و کس آفتاب نبرد
 شاه و لاکه در یک
 همچون فلک زد و زان جی بود
 آفتاب او و کس آفتاب نبرد
 شاه و لاکه در یک
 عالمی بضیعی ز رفتن
 بر سرشته کران بپیشین
 از غل غنچه در آتش افروزان
 شاه و لاکه در یک
 عالمی بضیعی ز رفتن
 بر سرشته کران بپیشین
 از غل غنچه در آتش افروزان

۹
 جواری خورده دان ای کاهجی
 بکین تبر صدر شکر
 در ملک الظفر داد
 بکین تبر
 در حق فریدون
 چون یکی پادشاهت ملک از آن گرفت
 جف بود در دکان کوهر دوم
 در این کرم
 بهرام که او کوهر هم گرفت
 این نادره بین کوهر برستم
 ۱۰
 پادشاه پادشاهی
 اگرست بدو چشمت

اوصاف ملوک

سلطان سلاطین جهان باسط باطن و امان جمشید شری مهر و اسکندر
کیوان خشم و کین بهرام مرغ خند و آهنگ ارای خورشید غلام فیروز جنگ
خسرو نایب بزم فریدون و عزم و حزم سلیمان راه رایت و علم افراسیاب
ستاره خدم و خشم کاوس کون بهرام کا بوس کیوگر زبیرم طوس خورشید جل
و جمشید فلک ماس آینه جمال فرخنده مقال فاحکم بین الناس نقد و قش
و نتیجه قران اسلاف منظر شریف و مرآت لطایف جعلناکم خلافا فی الارض
و ارث سلیمان عارسل سبط جهان باطلول والعرض مهند اسدول
و جهان بینی محیی آثار عدالت نوشر وانی خورشید عالم مکارم و احسان بی نهایت
سلطان سکندر رایت و دارادایت مفیض انواع نعم و عطایا معین کافور عایا و دیبا

جوای فرده دان کجاستی
 کتب بدید شکر
 فطرتش است وزارت کتب
 کی وزارت است آید چنان
 جو کار ملک انظم را
 کتب کتب افقی
 رون ملک کثافت نظام ملک
 کتب کتب کتب کتب
 این شاه جهان کاظم
 کربای را درین افق جابج

دعوت
 است تو این ملک بجا بنده
 مین کاران در کتب
 انیس ملک و اخراج
 جیب عظم الشکر
 شش خفته کانی

القاب وزرای عظم
 دستور اکرم مشرفتم ناظم نظام عالم مدبر امور جمهور ارفع اعلام العدل و انصاف
 رفیع خاتم نظام و العرف آصف العهد و الزمان ماسط الاثر و الامان بهر
 السطنة القاهرة ناظر الحفاة الباهرة مظهر كلمة الله العلیا المحفوظ بصرفه طیف
 الملك الاعلی حضرت فلان پاشا یسره لیدایش

دکر
 جناب وزارت کتب صدارت انصاب دولت انتساب سعادت کتب و اسطر
 عقد الدولة الابدیه رابطة عقد الدولة السردیه قائد جیوش الاسلام صاحب العز
 والاحترام الصارم الضممام ضرغام ملک انتقام آصف زمان عاذا من الله
 مظهر عواطف الله تعالی مصدر الطاف لا یتثنی الغازی فی سبیل الله المجاهد
 الاله قائم مقام سلط سر عسکری مرتبت وزیر اعظم فلان پاشا

آیت کریمه
 من استوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون
 العلماء و ذرئته الانبیاء
 صدر استیگانیه بنی اسرائیل
 ۴
 زکریا غایت عفت و تقوی
 بزرگ آیت عفت و تقوی
 ۵
 جاجبت ذلک الذین یظن
 عقل کل پیش او بویابد
 ۶
 زو غیب و درون حکم
 عقل کل پیش او بویابد
 ۷
 مهارت بود تا گویند درون حکم
 استفاذ از علوم و تفهیم
 ۸
 که در همه جو کجا بماند
 عقل کل پیش او بویابد
 ۹
 هر ملک تو در عقل حکایت
 علم بن احقاب اسلام
 ۱۰
 چنانکه لغت داد و دادی بود
 خراج کرده همه بعلوم
 ۱۱
 جوهر است بیفتد ز عقل
 خراج کرده همه بعلوم
 ۱۲
 بزرگ است پیش از کس
 خراج کرده همه بعلوم

۹
 اوصاف علماء
 سلطان العلماء عظام بر بیان الفضلاء الکرام
 آیت العلم المبین العالم الفاضل الربانی
 و البحر الماسر کاشف اسرار المسکلات الدینیة بفکره الثاقب
 و اقف رموز المعصلمات
 برایه الصائب ناصب رایات العوارف و اصل غایات المعارف العلم الشیخ
 و الرکن الکرام
 ۱
 اعلم العلماء المتبحرین افضل الفضلاء الموقرین
 و استند الی سنده العزیز المکین
 ۲
 الحکام و الموالی خلاصة الافاضل و العوالی
 ۳
 قدوة قضاة العدول عمدة الولاة الفحول مولانا سیدنا علما
 ۴
 حضرت فخر تصدیر صدر رصفه الشریع
 ۵
 مصباح صدق الدقایق
 ۶
 صدر الشریعة المحمدیه
 ۷
 محی الطریقه الاحمدیه
 ۸
 مولانا سیدنا علما

الشیخ فی قومه کالبنی فی امته
کرچه الشیخ کالبنی کلقند
کالبنی زینت شیخ امه

نور حجاب الذل طاقه
افخام برادر الفق
جله

مهم الساطین فی احکام سنه
جود علی الفلک الخضره
نقطه

مردق عاداتنا بدو رقیه
زینت دنیا بی بی شریح

زینت ما جن بر شرف افکار
میل علی شرف

مراج دارایه جویان
ساحب کرامت کمال

اوصاف مشایخ

غواص بحر طریقت مستغرق در بای حقیقت معکف طایفه مجرب
پیغمبر انوار عارف روز علم لدن سرد فر کرده اصل سخن
قطب فلک ارشاد صد درخت بن محفل اوماد

السخی فی جوارحه و انار فیه

کالجیف لفق برب
جودا یغیب للبعید
بواجب من فی التوحی
فتجہ العرف والبر

کرم باغ ارم کرم بود در غنم
کرم باغ ارم کرم بود در غنم
کرم باغ ارم کرم بود در غنم
کرم باغ ارم کرم بود در غنم

قال بعض الحكماء العجب عجب لا کرم معه کرم لا عقل معه
تنبها علی ان احدها لا ینفک عن
الاخر یعمل من سائر الیام
الراغب الاصفهانی
فی الاخلا
٢

حکمی ان شاعر دخل علی بخی بن خالد البرکلی و انشد
سأت اللدی هل انت خمر فقال
ولکننی عیب لبحی بن خالد
فقلت شرار قال لایل ورائه
توارشی عن والیرعبه والیر
فامر ان یرفع له بحل حرف الف درهم مکان المجموع ثلثه
و ثمانیه الف درهم

من آنکه در شنبه طلوع است
شیران بایو نام آید
که این مردان در آن
که سرخ بر صید است
روزگین و تنگ که در آن
پشت بر جان و جهان که در آن

در وصف شکر و جنک و مصل
و عرب و قتل

[illegible]

٤
اما ابن القفا واما ابن السخا
اما ابن الضرب واما ابن الطحا

از پیوسته
خداش میان دلم کز به
جان شد که خج اندر کز به
زبان و زبان و کز به
نمان کشت در امر و کز به
زاد و کز به و کز به
نفس و مجاز و کز به

سر
 زنجیر نهدند از او حسن
 زنده زنده چشمت از جای
 بخت حسن موضع جان آفرین
 بیکدور شد از زده و من
 زک زنده که جایست از چکر
 هیچ گفتند که تو شایسته
 ای زبانی غزل از لطف و غنیم
 عجب جگر خاتم
 عجب
 باک حسن و لطف و جود
 عشق از زلفش در دوزخ

معلوم اوله که ذات محبوبه اعضا حسیه بجز بر نه اطلاق اولنه جائز در مستطاب اعتبار به قند لیه
 کلی جزاک صفتی اید توصیف قیلند اولور مایه خود مجموع ذات لیت بولند غیر اعتبار به قند اطلاق
 اولنه روادر محبوبه اوصاف مختلفه اید توصیف اولنقه بودید بجز ایکی وجهند مختلفه اولنقه
 نه کم خود و دیگر **قند و بات و سکر و بادام و حلوا و در سب و به و سن کل و مانع و بهار**
 و کمال بن غیاث دیگر **توبی سبیل و سر و نسیم و کوسن کل و غیره و خود و سکر و غیره**
 و محبوبی امور محسوسه و عقوله در پنج قسمند پیشبینه تشنه در اما جمده در اغرب عمره و زمانه
 تشبیه ایند کلید بر که خود و دیگر **اگر نه عمر منی رسم بوی فانی چیست و کز زمانه تشنه**
 مهربانی کو و کمال جعفر دیگر **میان کویه نارنج در دل کند زانیش که نتوان بگذرانید**
 بنی عمر شیره ز

من عشق و عفت و کرم و مات مات شهید
من است من عشق و قد مات شهید

قال ابو علی

من لم یعشق بوجه یقی و صوت یستی
فهو فاسد المراج یحتاج الی العلاج

صیری

عشق آینه است که از بیالی
از رنگش بود غیر خالی
عشق در سون تو مجاز است قلبیکه
آب کور هم به طوارق باوره
عشق آینه است که از بیالی
از رنگش بود غیر خالی
عشق در سون تو مجاز است قلبیکه
آب کور هم به طوارق باوره
عشق آینه است که از بیالی
از رنگش بود غیر خالی
عشق در سون تو مجاز است قلبیکه
آب کور هم به طوارق باوره

آه به عشق و حاله
احسن قبی خجرا
ما نظر العبد الی غیر کم
و آینه
انتم ایست

تسبیح زلف که چو افغان سر بگذرد
دانی بی شب بچه سر بگذرد
چون دید که در لعل تو زهر در کرد
و حسی نشد و بکوه و بگذرد
کمال آن زلف که بر رخ آن بنشینم
آتش بی جگر است و صورت تمام
وان ایروین شکر شکر بچشم
سوی آورده و در دهنم
عقابی زلف که عارضه توست و چنین
اولیای که تو غوغا تو را بیا
مستدل و در افراستی هم
صیحه لبه صابیه کا کلکی این کجایی
باشند چو زلفی این کجایی
عالم فد زلف را که بده
کود و قریب جگر بفرست
بود آن چنانکه زنده بود
که الف کلام به فرست
سکج دلدار بود زلف شکرین کاف
زین غنچه زبان من با و شود
کنتم که زلف شکرین کاف
آن رشته غنچه کرم

دی شب زلف خود نشین به
قاز
کسی تو عارست و خط مودل زار غم
باز تو جویم و بهم تو چون مو
زلف صفتی نام به جیب بکن
ن نیست بر رخ تو از آن زده برسد

عبد الواس
چو نوت زلف بر رخ
خال شکین جوفه او
بین دابروی تو آن نقطه خال
چون کوب منخف لبهای
نخلی ده
شمار حسد که بر پیشانی
شمار لب که بر لبهاست

نخلی ده
بر چشم تو آن خال احقر
آن خال گردان رخ من
شکست کی شکستند ز تو
فایست تو خشمم آن روز
چون دل به لبهاست
دلی خالید با بر تو شکستند
رسید کز ماند ز رخ من
کز شکست دستم در رخ من
هر که بود در رخ من
کوباکه دلم بود در رخ من

نخلی ده
دلی خال شد دل از رخ تو
بر سبب بوجبت نقطه خال
کف از رخ تو که در لبهاست
آن دانه بود که به لبهاست
چون مکر از شکست لب تو
بافظه آنی که جگر بر رخ تو

کنايت صبح صورت ملکي
 عيارت زلف و رخ
 لعل جان بخش رخ الکسي
 در درخشم است احايي
 خرم زلف است لبه پادشاه
 ز زبان باديه دل خوش
 لبه کنگر ملک خوشتر
 داشت چون محال بود

جود ز در دشت طاعت يار
 بازبان حال جوابين زاني
 کرد زلف و نقطه مو و درخشم
 پس سخن کلام جهان پادشاه
 حال مست خالق زاننده سبزه
 اشک مست لعل زان کنگر
 سواد زلف چه با پادشاه

در وقت ششم صبح بخير
 چو زنده است در وقت
 ششم زلف و نقطه مو و درخشم
 پس سخن کلام جهان پادشاه
 حال مست خالق زاننده سبزه
 اشک مست لعل زان کنگر
 سواد زلف چه با پادشاه

سواد زلف چه با پادشاه
 سواد زلف چه با پادشاه
 سواد زلف چه با پادشاه
 سواد زلف چه با پادشاه

کمال الدین
بادری
در دانه روست در تنیل
مستان در منش کوچه نقطه
مستان کوچه
موجوده معدوم کوچه
مستقلی کوچه جالین
مستقلی کوچه جالین
اورا سنده واسطه آفتاب
حال یوشمیه ایندیر اکاها
دنان محبوبی عالمه آینه
سرداری

کمال خدیجه
 ز می در این حسن خشت بهای لطیف
 خط و حجت حسن الباقی لطیف
 لب با چشم شادمانه بجای
 از سر ما بقدم شسته بجای
 دل به مال و لولب آبی طلب قیوب جاشنی تدریس
 لب کا بلادر و چشم و غمزه کا عین عنایت و کاه سر غم کو
 بلادر و عشق عشق آهسته و فاصدور تن عرض اید و باخیر و انتفا
 ویردگی با صلدن بلادر می الواقع محبوب مجاز باشد ز باغچه بلادر
 میت در عهد لب کافرتو ناضل گرفته ایمان کسر لب محبوب سدا ملک خانه بلکه مقدره فدا لب
 اما بنده قصد ابته و کیچون کافر دیشندر نفوذ با بنده
 سرور در در بحر المعارف

شیخ سولی

کرا این غنچه که دارد جهان آید
چنانکه دعوی بجویند لبین
بایب از نتواند کشید چون
بسیار غنچه نویسد و غنچه نویسد

مثنوی

دل در دلم نامش هم نامش
شمار خرم نامی بجز شرمین
نامم نامم بی او در زار شرمین
باشم بیدار بی او در زار شرمین

بیت مست آینه اطفال من
که از خرد و نام این است کردار او
جانی
موتی
در بیم جرم دار و باه جلیب
ماه تو نیست زنده رویت ز یاد
زین روشنی او شد منور
رهبان بچید بر جانی بخوا
عصار
بوی از نازکی جنبه پر کشین
سوی اضا جوبه کوچه بین
ماهی
در آبش اگر دینا کو شکلی
بیابین دل او در دینا بویا
خسرو
دو مار پنج برش صفا دور
بیدار یک یک از دست دور
در بستان سر می چون نور
جانی خاسته از این کار
پستان باد در خم میوین
چون که طبع در خم کمان کمر

در وصف سهند و ابلو

گفته است جان آن چنانچه
خندید گفت جان تو را بر سر
بنو ساعت بدینچنین
اگشت چون سال تو می گذشت
چو بدوی ساعد نهند خواب
من از بیدار شدن سازد بیدار
چنانچه ساعد کرد از سر بر سر
چون بر یکدیگر چو از دور و خفا
دو کج سیم نهان اندر سنجید
روز از بس نماند غم و غم
فردن و از کس نام برانجام

چون

گفته است

عبد الواسع
فدو چون گفتند فدر هیچ
سن و نولالم الغیم صم بزم
افزون چون من سلمان است
طره کا فزود و جوارح
والغنی الاواب
والعطش الاجاب
کود و کندی و در و در و در
زان کجا و در و در و در
خامش در و در و در و در
سوز آرد و در و در و در
فدو چنانکه بر لب دریا نشاند
طلوبی بر دراز قامت چو بر آرد
نقش خلقت تابان در دیده زار است
ست چون سکون کربیا بزم

سیف الدین
مرکز باران و ساق کبوتر افراخت
عاجل بود و دست باغچه
کاش
ساق طبع هم ساقان آمد
وزرش او خود کشتن را
ساقی زرم بر بک
چ
دانش
پیشتر کشتن ای آفتاب
مباد بان اردن قوی و کور
ساده بر پا بود
مباد بان اردن قوی و کور

در دو جهان ابرو است پویسته ای
 جز در آن آفتاب نه گویسته مهر
 زنون ابرو اول جهان پدید آمد چشم
 که داشت شکل جهان چشم
 قاسمی چون الف را در دو جهان چشم
 در نو آبی که گفتند از آن چشم
 جهان و عجب یکدیگر پویسته چشم
 بر خلق داشت و مظهر چشم
 مفتی تو درین سلسله منور چشم
 خلقت پریشان و گویا چشم

آن در دو جهان کان کان چشم
 چون نوس فرخ بر آفتاب چشم
 سبک است ابرو ز نور بار چشم
 از چینش ز جبینش چشم
 از زلفش ز جبینش چشم
 از زلفش ز جبینش چشم
 از زلفش ز جبینش چشم
 از زلفش ز جبینش چشم

معلوم اول که کوزه عرب عین و باصره و نقد و ناظره و عجم چشم و دیده دیر لر و کوزد و
 فتمد بر بی شمله بری کشیده بری خواب آلود بری یسکون و غره بونگر و سر بریده
 لایزال چشم شمله به عیسی دیر لر و نرکس که قد صه تشبیه تمشد
 در خرابات مغان کویر گستان عافند از شراب نون صابم ز کسر شملای تو
 و چشم کشیده اولد که طار اولوب کاف سطح کبر اولد که
 ز چشمش یک نظر کافی بود لیکن چو چشم کجا آن دل که مزارم قبول آن نظر کرد
 و چشم خواب آلوده مخمور دیر لر و چشم میگون اولد که شراب رنگ اولد نه کم آتش شکر
 اینچنین باده حسی که ترادر جاست چشم شملای تو میگون نشود چون سردی در جری

عشق تو اوفد سی چنین
فاطر انسخه امر غیبی نظر
چو اسبست قلم در تابش کعبه
سرخ چشمه جوان نشین کار
چو طلعت زین ملک انشای
که بچو مدد آب جان تر افشا
چشمه افراشید اگر آب است
پیش طبع آید از شمع و آب است
نیت

۵
از از نوبی آنکه جامع اندیشه
مغول ضلایل همه اوقات
بیتک نوحه اند و یکدیگر خط
سزا عیب و قاضی الحجاب

۶
باز رفتن یکبار از دار دار
پیش همه اعتبار دار دار
گویند که اختیار از زبانت
شد و تو که اختیار دار دار

۷
در وصف سیم دوز
از از نوبی آنکه جامع اندیشه
مغول ضلایل همه اوقات
بیتک نوحه اند و یکدیگر خط
سزا عیب و قاضی الحجاب
باز رفتن یکبار از دار دار
پیش همه اعتبار دار دار
گویند که اختیار از زبانت
شد و تو که اختیار دار دار

سلام از برسان کوه ایلم
بر آن دربار که آنجا مقام باد
نیاز مندی از عرض کن خندان
چنانکه لائق این عهد ستوار
برای بد صبا عرض غوثیت
بجایی که از مشرب با او عظیم
عبودان که در دعا کو شایسته
که چه در نیم خضرت به جا عظیم
سلامی که با کمالی کمالی
بجمع سارک رسد بر

گل جمع افروز

که بکشد

کس خدایم که بگویم
خاک کین دلم
کرفتند حال خود تویم
آفت و غم بهم بود
در غم که در صانع نهانی
در دین به پیوستن جانی
غمت نیست چو اقبال وصال
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی

درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی
درد و دین به پیوستن جانی

الاصغر ^{هلم} یعقون والاکابر یعقون

سید خیر العبد

چو چشم افکند بر کاشی
مهر کن از عفتی
که سست لغو خشت
شکستند از یاد
نقطه
حضرت سلطان بنده با چرخ
نقل کلام پیش
آن کی نمود دیدم فرض ایلم
تلا صد بر یکم سبک

۲
قد شکران تبارک و تعالی
باقابل سعادت و شرف
فراستغا بافتن علی
طیار و صیغان الشوق
۳
نور خدا که اندر دخت کاس
بر حسب آرزوست همه کار
۴
این فزده که جان شایسته
که این فزده آرایش جان

۶
در حق حق ج
ماوراء افق
۱
دوم علی صدر بن اولاد فزاده
اولاد زندان جهان نهیت
چین کو در دم فزاده
در فزده سنی ایام سراسر

۴
با قضا ازل و علم قدیر بزرگوار
در جنب طوافه و قبر در کربلا کرد
مهر را در خاک است و طبعش
مهر را بیل است که در کربلا کرد
۵
اگر چه فغانه برفت در هیچ
ولی کتاب بر سر علی بن ابی طالب

در محبت و مودت
و بغض و عداوت
و تکلیف و تفریق دوست و دشمن

[illegible]

باب اول در کوزه پختن
کلیه پخت کی اگر بافتند بسیار
در دوزخ
مهر بار تو از تو پختند
بی فتنه و ادراک پختند
چو حالت طاعت از تو پختند
زبان بر تو پختند
ز تو پختند در دوزخ
که نیز از تو پختند
ازین منشی ایضا
چو ایست از پختن
بیک کوزه در دوزخ پختند
کلیه پخت کی اگر بافتند بسیار

شیر اسلحه در کوزه پخت
فاغ المال اطلال و کوزه
عاف از کوزه پختند
عاف از دوزخ پختند
بیک کوزه پختند
بیک کوزه پختند
بیک کوزه پختند
بیک کوزه پختند
بیک کوزه پختند
بیک کوزه پختند

چون شامش صبح آمد بر بزم
سپاه دردم ز دربارش بزم
فرخنده شبنم جوی جوی
در شامش نغمه بود کاو
برآمد بزمی نامش در دست
فرخنده در اینجا و آنست

از مردم شب عبیدی افرو کرد و نود
خفتی شد این نکته را آفتاب
لبای او پس ایود کرد و نوب
چون شبید و بدید و کرم آفتابی

۴۱
چ
مکان عبید با آورد آن لبی
اگر اندیشی از شب و کبریا
بگویند آن که در کس خفته
اگر اندیشی از شب و کبریا
مکان است بر این جسم جا
فلک است از این رخ و بو
منازبت که بر این علق جا
زین جا دانه کو بر سو

خواجه دجله بن
فرمود بطنان قریب خنجر زدن
در آن وقت در جبین کلاه بود

مآورد در وقت پایداری
در سر سوار است غذای دکان
کین همان بر سرست نوبت ایام
وین همان درخت را لبستان

زبان خرد داشت خوار و عظیم
عدل می بایست کردن چون بودی
عظم کردی عمل بدار طبع
هم از آن نسبت داد هم از آن

سبغ الدین ابوالفتح
درین قاضی

چشم خورده می گفت کو کربان
بیچی تو بر روی خورده می گفت کو کربان

در صورت آدمی که کربان
چشم بپوست و است کو کربان

کف می گوید که در صفت
حاجت نه بگفتند خورده می گفتند
ای کاش که چشمم که کربان
ناروی و قلبان بایستی

سوال ابوالفتح

که بر برفی که کار صفا
در شکل این حرف جوابی
گویند ظاهر بود که هیچ
چون هیچ بود پس کلاه بود

ای سائل این سکه را
بیدان بین که کار صفا
خواجه که تراشت خنجر
جان درین تو بین کلاه بود

کتاب امیر علی سلیم
مغنی

خجانی تاس قد طبعنا حب علی بن ابی طالب
عینا ان علی بن فغنه اند علی ابی طالب

ما بیکم مذاکرت
و کذکم عهد و عین
سور مندرستان آدم کجا
کاهل مندر کورنه

که سجاد و مندرستان
ببین سکه خورده
آذر شخ در دکان
بیک از در دکان خنجر

نقابست آنکه دولت کربان
درین زمانه در طلبه دکان
و ادعای رقابت نیست
چونکه زنده در طلبه دکان

مولانا با تو می که خواهر زاده من است
گویند که چون او را مدینه می فرستند
با مولانا صاحبی مطهر که او گفت که اگر تو
جواب سه بیت حکیم فردوسی را بدهی
فصلی بگذرد

دفعی که از دست می رفت
سختی که از تن می می رفت
و از دست می رفت
چون که از دست می رفت
سراجام که می رفت
چون که از دست می رفت

توانی گفت سارا سارا بر این چه توانی
منم با تو ای این چهار بیت گفته نزد مولانا
جایی بود که

اگر بقیه را می گفت
منی از دست می رفت
بسیار آن را می گفت
و از دست می رفت
و از دست می رفت
و از دست می رفت

سوال
سوال
سوال

چیت که از دست می رفت
نقش که از دست می رفت
بازش که از دست می رفت
غنی که از دست می رفت
که در دست می رفت
فقره که از دست می رفت

سوال
سوال
سوال

که در دست می رفت
فقره که از دست می رفت

سوال مولانا با تو می
چون که از دست می رفت

یک سال که می رفت
با دست می رفت
بعد از دعا که می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت

بعضی که از دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت

جواب

در دست می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت
در دست می رفت

که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت
که در دست می رفت

الحمد لله
المسلم من سلم المسلمون من يده ولسنه

وفا
مسلمانی که در اندک درستی است
زیر و چرخ خود را در خدای
عز و جلال
عز و جلال
عز و جلال
اصیل خود را به نام خداوند
جود بماند

۴ نماز را بوقت قضا بود ممکن
زمان بخت را اضا نخواستند
۵ آبستک صلاصلی
غیر حقن همان بوقت
۶ بخت
بختیست نماز صلاصلی
آبستک در بخت

سایه شیم

چون تا پیش از بخت صلاصلی
نوبت جازم صلاصلی
و رسول الله با و روز بار بخت
نیک کنه اعلی یاد مر بخت
ناب
پدر مثال شب در و هم
بجمله سودا و بود و قیام

نثر

نظم

ایستم در سر که مرد وصف میکند
دیکن در شبید مردی زاندر
درخت دزد در شام هر سربازانند
سید و فرخ هم دواز آنند
صلح است مردی زینند
کافور فست در دوجینند
دزد و حال در در بر آنند
کشته عطا مرد و دواز

یوسف نام
ز دست مادر شطابم
نبارت بکبر ایچ
سلطان سیدمان اعلیٰ صلیح
ز قافرا از خط
دوش از جناب آصف بک بشارت
که حضرت سیدمان غمشت از نثار
و در آن ناکند
از بی تابیش خلق جهان
خضر و جهم در دشت کار
صلح نمودند ایچم
شاد زیان چنانکه بیک
خلق ازین صلح صفات داد
داده بهم خرده اسلح
چنین بی ناسنج که فتنم
نارده ارطال انور بزم
مصلح
مطلع اولد سینه ز نامیر از اقل
نقال
وزیر مصر غم بود آن مجبور
ز غوغا به آرد بواج کاه
قال محمد
اول اغمشت او ز غوغا فتن
ماید نقد بقا را که رضای خوانند
انظر ما شب عبد رضای خوانند
سخت جبارش عشق آنجان
چو کف خاکش در خند استخوان
خارجی هم سویم دامادین بنیم
راضی هم فرق ابد هم جبار

حال منکس
 حضور شایسته
 اکس و صده سیغ و چو لاکت
 عرض خود سیر از رحمت سیدار
 و تو تبصره خود افتاد ازین موم
 از که می مالی و فریاد جویدار
 حال خود
 شش شستگانیم باد غم و خیز
 آن بار استنا
 باشد که ما بزمیم
 قدم و نفع و از جفا نخط
 اگر چه زن کناست میرود

صاحب
عالم کرامت نیا در این
موضوع عجب بزرگوار

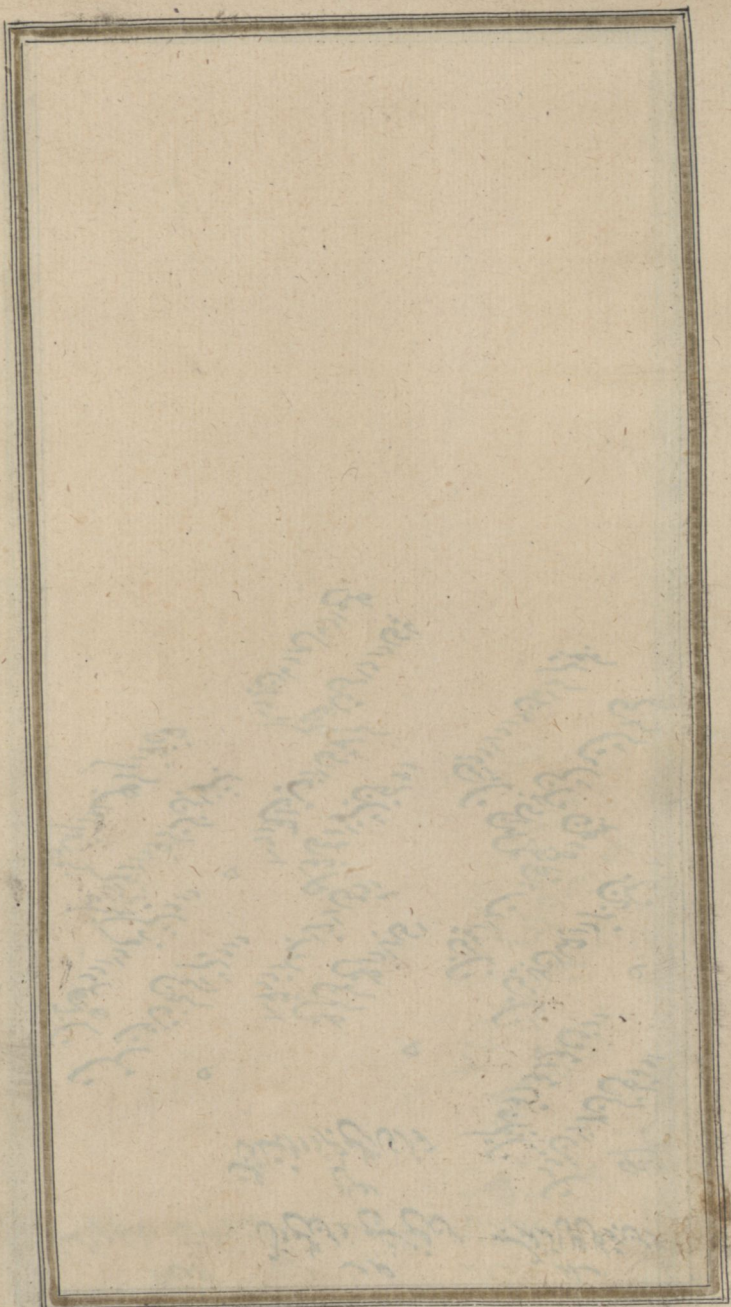

۴
نظمات ربایی مجد مای هو شیطان
نارنجی پرستان از ناز خود پریشان

۵
سجده در پیش از اندوختن
بخانه میل کنم در باد از سر

اینکه گوید
و شایسته می‌لامر فاذا عرفت
فمؤکل علی الله
ما خاب به استشار ولا ندیم من استخار
حدیث

عَلَيْكُمْ ثَوْرَةُ الْعُضَلَاءِ
فَعْقِلَانِ خَيْرٌ مِنْ الْوَحْدِ
وَلَوْلَا الْعَوَانُ لَمْ يَسْتَمِ
أَمْرُ الْعَيْشَةِ وَالْفَارِ

من تو اضیع لغنی لغناه ذهب ثلثا و نیم
حدسیر و
شیر عطار
جست درویشان بکشد دست
دشمن ایشان سزای نیست
راستی نال در کف نیست
بوسه که عطا پاشی باغی تو میسوزد
منشی خبر درویشان
تا تو ای غیبت ایشان کن
در کرم باغنا صاحب نیست
و اینک که نیاز خود درونی کنی
ای پسر خود را در درویشان
تا بکسارت بود برادر کار
اچنین مادر در دست
کر شاه جهان باشد باغی تو میسوزد
وزم که عطا هستی کشتی تو میسوزد

۸۴

۸۵

و جزا است پیغمبر شده ^{آیت کریمه} قَدْ قُتِلَ وَ سُبِقَ قَتْلُهُ ^۵

کبریا و خرد با آنکه در حقش ^۶ ^۹ ^{۱۰}
بعد از آن که عاقبت این عالم را کرد
چون کرد شوالین این عالم
که عادت شد طبعی است

قطع
اذا كنت ذاماً فانت مغتر
و تو گشت مغبول امر صابر
و ان كنت ذاق فقر فانت محقر
و تو گشت در دوا و امر صابر
و ان كنت قد مالوا الى من عندك
و تو گشت در دوا و امر صابر
و ان كنت قد ذهبوا الى من عندك
و تو گشت در دوا و امر صابر
و ان كنت قد ذهبوا الى من عندك
و تو گشت در دوا و امر صابر

لا بد من

در اقبال و ادب و کرد و رفتن
رکن جان و دین و کمال
چو آید بوی تو از کشتن
چو رشت ز خنجر کمال

عبدالواضح
معدی در قند و دست آرد از نو
مطرح اهل از جبال و مغرب و نبر از نوا
بهار و مری بالاد و خرب و کور
نزد و نفع دل و نینابی و نفع
بوستان از برکت کوه از برکت و نفع
کشت از برکت و نفع و نفع
دروغی که بود در سر با جبین
درین و نفع و نفع
افغان زنده را حد و نفع
او دهنی خلق و نفع
بانه بانه و نفع
عاصی شد و نفع
اولد و نفع

۵
نخلین نشود طبع کل از آنه بیل
و زیاده که درون بازار است
منظی
باغبان کل و فخره از آنه
نخلین نشود طبع کل از آنه بیل
و زیاده که درون بازار است
منظی
باغبان کل و فخره از آنه

نخلین نشود طبع کل از آنه بیل
و زیاده که درون بازار است
منظی
باغبان کل و فخره از آنه
نخلین نشود طبع کل از آنه بیل
و زیاده که درون بازار است
منظی
باغبان کل و فخره از آنه

بهم نغمه
دوران سحر بوی شمع می آید
ماند شمع هر کیم ز دریا
از غش عشق پروانه پیروز
کان سوخته را جان نثار او ز
سقطی
شمع نیز از سون پروانه آید
از کار ایلر پرت فور ورم

بجای
طوطی صفت اول جانور است که در قفسه
راست و بر داری قفسه آینه و جای
راست و بر داری قفسه آینه و جای
راست و بر داری قفسه آینه و جای
راست و بر داری قفسه آینه و جای

فیکم
 کرباده خورشید باغ و درستان
 با صیغیم لایق خندان
 بسما خورشید کیم نور
 که خورشید در دلت خورشید
 که در دلت شکست نور تابان
 یکدیگر در دلت خورشید
 که این خورشید آن خورشید
 بس لایق نور تابان
 مدایت نور تابان دلت خورشید
 که صحرای مجسمه با دیده
 یزدان خورشید نور تابان
 درام زاده نور تابان

مولانا جلال
 در خمار در دران نیش
 ای خوابی می بهر او خورشید
 در گشت در گشت او خورشید
 بقوای آمل جلال دران
 ساطع نور در گشت
 کوشش ساطع نور دران
 طبع کربا یکدیگر دران
 جمیع خورشید دران
 شبانه خورشید
 بهر سبیلان دران

ساق صغیر ادران
 کاس صغیر علی
 یا عابد صغیر ادران
 و اما الم و صغیر

ایستاده دران
 کتور ساقی شویاوت دران
 نه بافت دران
 رضا آفتابک دران
 ارسله مهر دران

مضرب
عالم که چون میبزد از دل غل
غم در ایم که آب در عالم

كتبت
 في ليلة
 رجب
 في شهر البها بان كانها
 بنشر الى البيت القين
 فان حشرت يوم اعلى من
 فخذها على يد السج بجام

۹
خداوند بزرگوار
را بگوید در خلوت صفات
عظمت خود را بطلسمهای
می آید و عاقل و غوغای
دانی که شنبه در که جمیع بود
آن که کوشش شبی که جمعی
در غیبه دل نازک و چرخ
چون افت در آن جمعی
مولانا
خلوت از غایبایی زیاده
بوسه بین ابروی آسمانی

در محبت و حبیب آتفر

دزدی نکرد و کسی را نمی‌شناسد
از دل جز بر سر ناسخ
از سفر قطعه تن السقر
فکر کرده در دهر و بر سر
شده مطلع بر بی‌حالها
خون تو جابر تو افتاد
کزین جابر رفتن بدین
درینک با بند تو جابج
غذای چهار از جان نیکان

مانم سو این جهان ترا بیم
که نیست خنده دیت ۹
عاقبت شاد اولور بجهانم ۱۰
عاجیل تنبیه شاد اولور ۱۱
درد غمک غمک ۱۲
قصه رو دکان ۱۳
عالم زلسه ۱۴
باده پر خون ۱۵
مشق که بگشت ۱۶
سراج که خنده در کار ۱۷
عاقبت ۱۸
عالم ۱۹
عاقبت ۲۰
عالم ۲۱
عالم ۲۲
عالم ۲۳
عالم ۲۴
عالم ۲۵
عالم ۲۶
عالم ۲۷
عالم ۲۸
عالم ۲۹
عالم ۳۰
عالم ۳۱
عالم ۳۲
عالم ۳۳
عالم ۳۴
عالم ۳۵
عالم ۳۶
عالم ۳۷
عالم ۳۸
عالم ۳۹
عالم ۴۰
عالم ۴۱
عالم ۴۲
عالم ۴۳
عالم ۴۴
عالم ۴۵
عالم ۴۶
عالم ۴۷
عالم ۴۸
عالم ۴۹
عالم ۵۰
عالم ۵۱
عالم ۵۲
عالم ۵۳
عالم ۵۴
عالم ۵۵
عالم ۵۶
عالم ۵۷
عالم ۵۸
عالم ۵۹
عالم ۶۰
عالم ۶۱
عالم ۶۲
عالم ۶۳
عالم ۶۴
عالم ۶۵
عالم ۶۶
عالم ۶۷
عالم ۶۸
عالم ۶۹
عالم ۷۰
عالم ۷۱
عالم ۷۲
عالم ۷۳
عالم ۷۴
عالم ۷۵
عالم ۷۶
عالم ۷۷
عالم ۷۸
عالم ۷۹
عالم ۸۰
عالم ۸۱
عالم ۸۲
عالم ۸۳
عالم ۸۴
عالم ۸۵
عالم ۸۶
عالم ۸۷
عالم ۸۸
عالم ۸۹
عالم ۹۰
عالم ۹۱
عالم ۹۲
عالم ۹۳
عالم ۹۴
عالم ۹۵
عالم ۹۶
عالم ۹۷
عالم ۹۸
عالم ۹۹
عالم ۱۰۰

در غم و حسرت

در تواضع و سکن

حد و سرور
من تواضع رفعا الله و من کبر وضعه الله
حد و سرور
التکبر علی التکبر صدقة

تواضع کردن فرزان است
که اگر تواضع کند خوی و است

نیکی با برتری گفت شمع
که اگر برتری مجبوری است

ز با چنین قدر پیشش
چو دیار دلم کو شمع

صراحی بود گفت شعله
تواضع کردن فرزان است

قطعه
با حلم و تواضع اگر پیشش
اغیار تو شود و وفا بخوار
با بیخس خلق جهان پیشش
تا بر ادد است نور در آفتاب

راست خال الظل عظمه عده
لمن کان فی علم الحقیقة ان
شخص و انشال نمر و تقبی
و فنی الجمیع و المهرک با فی

۱
حاصل نزد بعثت نخست
همراه سفر نخست
که بودی سخن تازه
نشانی لوح و قلم لوح و قلم
۲
بمقام بسیار که گشت
که خاموشی رخ برآورد
بجای گفته اند این سخن در جهان
سخن گفته نیست که گفته
۳
همچو خاندان سخن و زود نیت
مردی ز خطش در نیت
صبر از وصفت سخن و نگر
خاموشی که بی بدیدل
۴
چشم از ایام گشت چنانکه
نقد در سخن و هم
نور از دیده جفایت بآید
کند از قافیه دانش طرا
۵
پای خجل در نیت آید
بر چنین خال خال زواید
سخن از تشبیه و حدیث و
بر عقل و صدق و داد
۶
موی خنجری هم
خالی از زرق و کیو باغ
لب از صبح که زیند
چو مشکین که آفریند

وزن اگر موجب نقصان بود
لفظ سوزن نیز وزن بود
گر کسی شود از نظم
آن ساز وزن زیورانی
چنانچه
راشور که کجی
چند که نایبی
اوصاف نصیده و غزلی
فردوسی و انوری و کجی
در دریا اگر چه با قدرت
در گفت و در دانا
آنکه غافل و در در سخن
کاوازان کس نیست جانی
بجفت و با که در سخن
زردان زور دریا
پایه نویی که چون زبر
نقی لغت پیبری کرد
بهر نصیحت نسبت و زان
نعت ادب و ای کرد

نظم اگر باعث نقصان بود
لفظ موزون نذر قرآن بود

حدیث منظوم
اکبر بن اکبر بن اکبر بن اکبر
یوسف بن یوسف بن یوسف بن یوسف

سالم
لن نالوا لکن
نسخ منظوم
قال فاطمة بنت

بسم الله الرحمن الرحیم
در منقعات بقعات موسیقی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

صا

هو القدر از پیش از شیخ نوم
صوبای بنیت از رباب شیخ نوم

نوی

نهی چنگ صفت از اهدا و عکس
دکتر موطلو و مانند سینه

بای
نقش بیکه بند سینه آن سن
اسن نقش صفا و شاد افروز

بر فتنه زور و سب و بی باقی
 به عقد صد زار زاده اند
 بر محبوب یوسفی واریه بیضا کوثر
 بر محبوبیت در پسند اولای صبا
 چو زور را داد در عقد و بی باقی
 ویران و آتش قافله و بی باقی
 او ز راه اولو با و کی با بی باقی
 اکا اشارت او نشد در سر
 بادام و دونه است که از خنجر المکار
 ناداده بهشتی به سر پای
 شعله حسرتش شود محرم
 آینه فرو برد خود عکس
 غلامی به خفت باد جان چو بیست
 زیاد باد ز کل مانع نماند
 کزین بر فتنه از همه حرم
 بهر جنبه بر این عرش کلام
 ماند حجابست نظر به هم
 فردی در جو سلطان محمود
 غمزه است
 بنابر
 کزین جاکنی در پس پنجر
 از پشت لی از طاعت آن
 نشسته پای بود غمزه بیکم
 گفت شاه محمود عالم
 نه اندر است و نه اندر چار

سکه
 اند و طایر و کبوتر و مرغ
 کافور و کسر که بود خدایت
 کف و ایمان و نبی بیکرند
 مکر افروخت ایمان

در صوف کاش بود در دستش
تا ندید او را غمی که در دستش
ز در بار شدت چو ناله لاله کرد
ختم زجب بدو حاد در وقت غم
آب در چشم تو رسید غم از غمی
چو قاصد آید میان دو کوه
خون بدست آرد که با خاک ختم
معالج کشید را که زین پاکد
مزار خسته بر دین اقامت
نقش زیندبانان تو زنی صحر
از صد هزار زن یک تنی صحر
تا حکم زدن تو درین داروید
از برافش بادهج موار از خط
قالبان سدر بر آتش
تقدیر یک ناله داشت بدو محکم
سهای حدود تو و دیوانه

عادی نو کند گشت کارزارش
منج صلح خداوند بشود و مرد
اگر چست برین که در سیر و جاد
موشن و صفات الهه فی المور
که این کلاه بران گوشت بیشتر
که در دو کون تو بر آورم
زیر کلاه حکومت بر این تون
فضا که هست در عالم حکم
فینیم صابحه عالمه شغریه و نیت اوله
بزم انکس ترون دست زای ماه کو
صلو که در آب بجانم به پیچیده که هر که
اولوب و نیت به نیت کافرم که
استر سرت اگر بکند چنان که
خط و حالت کیه کافرم چنان که

لای بکار ارج
بهدن دلی تا به رخ طلی مغف
تعب البایا البایا نیت
غلوکان رخا و احد الاقینه
ولکنه مع و مان و نیت
راست تر السامان تر نیت
لیالی وصلنا باقر نیت
کلا ناظر و نیت
رایت عینها و نیت
رایت صفین
اسل المجله سندن نیت
که او جلسته ارفع اوله و نیت
نیت که او جلسته نیت
دور خلد و نیت
قابل نیت که اسل غلب
نیت

کلیم
المنج نیت
والکاف و نیت
من قال ما لم یکن فهو کاف
ومن قال ما فی الخیة فهو فی
ومن قال ما عالم فهو جاهل

[illegible]

عالمک صاحب فرایند جوی اهل خرم
 بولط استلال ایرار صورت پنجم
 شاینا لکوه ملکار دیر یخی
 نوز در طری حمص صلیب ایست

نیز

چوب چوبی ایدم که شش و دو گم دارد
از آن جمله عجایب زبان چوبی

نقیر
در حق خیر
مطهره اول و دوم که مخصوص اول
که صلاح حال اسراف است
ف احوال اسراف و اسراف

نقیر
چیت آه طوطی
و اندازان طوطی

ف احوال اسراف و اسراف
آن چیت که فو از فو
کوبیده و حالت خود پیر

گاه باشد چوبی
گاه باشد چوبی
گاه باشد چوبی

شاهان جهان گفتند
با دشمن خود همیشه در کین
چو چیت آنکه باشد کرد

مر که بشکاف این معاز
چیت آنکه باشد کرد

دو نام زند دارد یک
خوبی باشد که این غنچه
از کشته بود آن مرد

مر که بشکاف این معاز
چیت آنکه باشد کرد

خوبی باشد که این غنچه
از کشته بود آن مرد

نیز

بکلیغ دیم نم بال نم
نیز غم مادر نیست

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

نقیر
نقیر
نقیر

تمت بحولہ

نظم

او از ترغیض شسته در مدینه امیرین است
و در آن کشت و قوسیم پیغمبر نیست
آقا شاه پور فیروز که علم از حق
شب نوزاد بود روز خرم باد
گفتا که بوسه ای پس نسج گنج این غلوه
برفت بجست برافشیدم
گفتم چو آب در دست ندیدم
سکونی تن نهایی که
منش را کنم که بیایید خود
چون چه چرخ میخیزد
ببندد رخ صحران فرقیست
ز اسد که سر زهره یوسف نور
با هم چون دیر که آید نیاید
تقدیر آن ساله چرخ است
چون زیاده چون ملکه و کچی
علی الی الشیبه یک کل
قید آن ساله چرخ است
چون زمان که چنین کار کردی
باشنه سیدی حال کردی
صدهائی بود مری که او
اول معمر او کانال است
خروس او غنچه بن اگر چاکر
عالم بهر کور در دیدی تو توری

۹
 بی افلاک پنج بجایت جهان
 بانورده طور رده کیم
 در بار ابراهیم آمد بد بر جهان
 یکی است پرست و یکی است
 در بار ابراهیم آمد بد بر جهان
 یکی است شکسته و یکی است
 قدیم نام مبارک مسعود
 که در بار و در آرد در

۹
بجزدی چند خدایچه
عجب بندید و بنم
دو شوندار بر باغی رسند
باد شوندار بچراغی رسند

۸
دست در خندان اصفی تم نشیند
فارغ و زان بیم در ایند معنوم

اول من خط و خط ادریس علیه السلام
نزد اولیات سید علی

اول اتحاد سلاح و سیف و جهاد ایدین ادریس علیه السلام در صلح جوییش و حروبش
اندر اخذ ایتیش در اول آتیه بن اسمعیل علیه السلام در او ندان قدم و حشی ایدی
اول فی سبیل الله اسلام عهد نه رمی تیر ایدین سعد بن ابی وقاص در اول ملک
بی آدم کیومرث در حضرت آدم آئی اقامت ایلدی و قنایه اولادی کثرت بولدی
شیت ایلد کیومرثی اختیار ایدوب عمل ایچون الدنیه قروح صحیفه و پردی اولادش
امور دین و آخرت و الی ایدوب اولاد کیومرثی نظام ملک و سیاست حفظنه و الی
کدامی سیر الملوک لغزالی اول وزیر بقید ملقب اولان ابوسلمه حفص بن سلیماندر که
سفاحه وزیر اولش در اول سلطان ایلد ملقب اولان اسلم ایچنده محمود بن
قادر باند ملقب ایتیش در اول سلطه قاضی عمر بن الخطاب بدر قضا بقول ایلدی
ابوبکر استقضا ایتد که اول دولت عثمانیه ده قاضی اولان طور سون نصیب در
قره حصاری فتح ایتد که عثمان خان غازی نصب ایلدی اول خطبه بر اول او قوت
اول سلطانیه قضا سنده مولی اولان القاضی محمد الدیندر نقل از جهان المعاری

مستور
بجای خطبه اول عارفان گذر
فیض انوار بر زده و غنیمت
ازین اودن کن بگذر جان کن
ایستادن من مقصود نیست
ازین غنیمت بر تو گذر
بگویم که تقصیر او بسیار
ازین غنیمت بر تو گذر
شود نقش اول خیال فیض
ازین غنیمت بر تو گذر
که اگر یک بیت به یک بیت
ازین غنیمت بر تو گذر
گفتن ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
بوسه بخور ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
اگر در دم بماند ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
فرمودن بی این من ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
منه بجای ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
که مست در راه بود ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
اگر نام سبب افتد در این جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
کان بر شود با این جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر
پوسته خرابی فعل خود
ازین غنیمت بر تو گذر
احتشام در راه ازین جانیست
ازین غنیمت بر تو گذر

اعطى العوض كفى باريا
 دریا تنوح ای که لا بهو کرک
 کل نایب ترشح بایند
 آب که نه فر رفته و نه بفر
 کل سجاد الاغنی شاع
 اصل دل بر نیز بیکت انصاف کل
 الا صفر یفون
 والا کابر یفون
 سن جرب الحجب حلت النام
 آیتی بر بصر انکه در ابرو لیک
 در جهان هیچ کس نبینم
 دنیا کی کلام از شایب
 دشمن دانا باز نادان دست
 مال کا فرست بر من حال
 بلای در دمنده آن ز در و دیوار
 کعبه مخزن خراب است بیکان
 نرف غایبی که در بیکان

شکر
 کدو افتاده بود جان آبرو
 ز بخت بر نیو به صکار ز بخت کجوری
 قطعه
 بخت خجندی
 جود افتاد از رخ جود افتاد از رخ
 جود حاجی حد کلام از رخ جود
 روان بر نظر او حاجی سو
 کدو افتاده بود جان آبرو
 جواب بشارت رسیدند موکم
 شکر
 کسی از بر کس خود را کاشند
 کسی که بچند کند و در اولد ز داوستر
 آرد بخداش یون
 بجز این بین که در خانی نشینست
 کسی از بر کس خود را کاشند
 شکر
 کسی اندک که اشتیاق
 بن علیدرم که یک چشم و یک پای
 بیان عاشق و معشوق از این
 کسی اندک که اشتیاق

از اراضی زاید جود جان آبرو
 شکر
 ز غلام کدو افتاده بود جان آبرو
 قطعه
 این از غلامت جود
 تو کاش میباشند سر علیرضا
 که در دگر قطعه
 یازن تو بگفت شاه محمود کین جود
 این از حسن کلاه در دست حکام درین جود
 زن بر جود این جود
 کین از غلامت جود
 بجز از غلامت جود
 بنده موزی دل جدیدیون
 که خطا پست از غلامت جود
 بن علیدرم که یک چشم و یک پای
 بیان عاشق و معشوق از این
 کسی اندک که اشتیاق

مواش خوش فطانت و کشت
خیزش آب و بوی خوش
غبارش نایاب و چشم
کیشش نرسد ناله و نوب

دارد بزرگ
دفعه
نقده خادم رضای آنک
مهر به در این جانی آنک
بینکای نظیر باغ و شست
فدشته آفتاب و در بکی
خضر آبچسبید بر آب و کج
الهی بود در آب و کج
کوریجک آدمی آورده است
دارد دیند و بود

در وصف شکوفه های کوناگون
 رخسار نکر و میوه بزم

نخیم که گلشن بزم گلشنده
 در بزم سبزه سدا اوست بزم
 خوشتر
 در موسم نوزد ز زبان شد و بودید
 در آلودنت گلستان اودید
 گشتند شکوفه در خان جمجم
 و اندر راه انتظار گردیدید

در وصف شکوفه های کوناگون
 رخسار نکر و میوه بزم
 نخیم که گلشن بزم گلشنده
 در بزم سبزه سدا اوست بزم
 خوشتر
 در موسم نوزد ز زبان شد و بودید
 در آلودنت گلستان اودید
 گشتند شکوفه در خان جمجم
 و اندر راه انتظار گردیدید

دلیلی است که با خود دیا
فاخره با فضل الشیب
ذاتی
فخرین صند که بودی
فخری تویش کی بودی
مهرس از جوانان شیب
عزیزان پیران سببان
صحت بر این بود خودی
خواب نیکو نیست در وقت خواب
نوبت به این خندان کز
دل شود از خوشی و غم
مونسید اجل آرد یکم
بشت ختم ترک را سلام

خواجہ سوزنی فریاد توئی کہ مسجد
رفته بود و گشتش ابرو نه

دخالت نمی شست و بزم
کا بلبلین لعین در آمد
پس گفت مرا کیل درای
باده رحی لطیف چه
گفتم که نه گفت امروزی چه
زیبا و لطیف و خوب نظر
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود

خواجہ رشید الدین و طوایف بود
اشعار سوزنی بی شکست استمع
سوزنی رسانید زین
قطعه و مرقع

گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود
گفتم که نه گفت اگر نه ای
بانه خدای سبب بود

دین کار با او کجا بخوبی
دین کار با او کجا بخوبی

علامه ابن بیکن در سنه ۷۸۰
داخل محکم لودریه ای بود
موصوف عالی انوار است
صدیقی فیه ایدر ستمه
دخول در سن اعاده سکه
که لطف اندید اولی
معاده عوم ایدر سنه
بایند که قانوید رایت
صدیق خود و قضا

دیدم ابن عمر له بند کوزار
ایکی قالدن جهام کوباش

خدمت خواجده جهان آصف زمان صاحب الدیوان شمس الحق والدین الجویانی
 طاب ثراه استعان کردند بدین اسمی
 اصل سوس قند کشیزه الوند بدخواه جبرئیل پشیمانند
 در نور جواب داد منظوم

ای لطف تو اصل سوسه کرد چه قند کشیزه صفت بهر وقارت الوند
 بدخواه تو که بفضل جبرئیل شود
 ایام جو خر پرندش پشیمانند

مولانا بابایی در حق آصفی که
 لب زریه او جابجاء

بجز
 درد که درین نامه حکم
 درین مخمور بجز
 فاضل که گفت و گفتی
 جز که دست مردم عام
 دهنش بید و خندان
 گفتش کس را بید خندان

ملاحظه
 روزی سلطان محمود مدحی اینچون گفت که
 که گویند از سبکی که ایشان هیچ کس را
 و پیش طاعت بدار چندی کرد و پیش طاعت
 طاعت بزمین پیش از رفت و در سبکی
 محمود خند کرد و گفت این سبکی اینچون
 پیش چشم سلطنت که بفرمود پیش آوردند

عربا در دکان طبیبی
جیبش پر بوده خریدار وی
در بغلش کتاب درویشی
از قضا از قضا در او
یک بر کف نهاد و گفت ای
هسل و جد تم بش منداشی

کیر بر کف نهاد و گفت
هبل و جد تم بمثل منداشی

21

غرضی در صفت نفسیه
 ناپسندد تا سنان کشتاید با او
 تا جهان بر پای باشد تا بهر جای
 آنچه بسازد و لایستد آنچه بکشد
 آنچه بدد و بپاشد و آنچه بپاید
 چه چیز است آن دوزخ و چه بهشت
 چه چیز است آن پاک و کثیف
 بجا نذر دمان حق و بجا نذر دمان کفر

قطعه غریبه
 سزافست که بوی آید بوی شاد آید سرخسرمه
 لب لعلت که بوی آید طعمه خداید آید سرخسرمه

نایب الی برج الزمان الهی و هو بقا و علی صد عشر و جمعا
 محازی

کفانا با آبی زمان مذمم نذاد عن الحق المبین و نرفع
 حزننا آنا زور معاشره فنهمل فیما بینهم و یضیق
 الی اقول مقالة فیمنعی منها التسمیم و یتبع
 بدار اراول نفوسهم غیظاً علی بنقطع
 مذلة و یسها حرم ان اسفغ
 اری کل من فیها عن الحق یرفع
 الذل فیها و انما یسقط
 من ارجائها یتوسع
 اکن فیها یتوسع
 ما اکنها یتوسع
 یتوقع

استاد در شیدان دین و طوطا در صدای سخن
 آورده است که در صفت جمع و تفریق و تقسیم
 جمع این سه حالت بس شکست و فریب و تقلم
 مذیم که هر سه حالت را جامع بود مگر این

4

همانکه ترابند کرد و بندگان را نیز
 بندی کرده است فی بدید و بندگان

بند تو از آمنت و بندم از غم
 بند تو بر پای و بندم تا سر حد

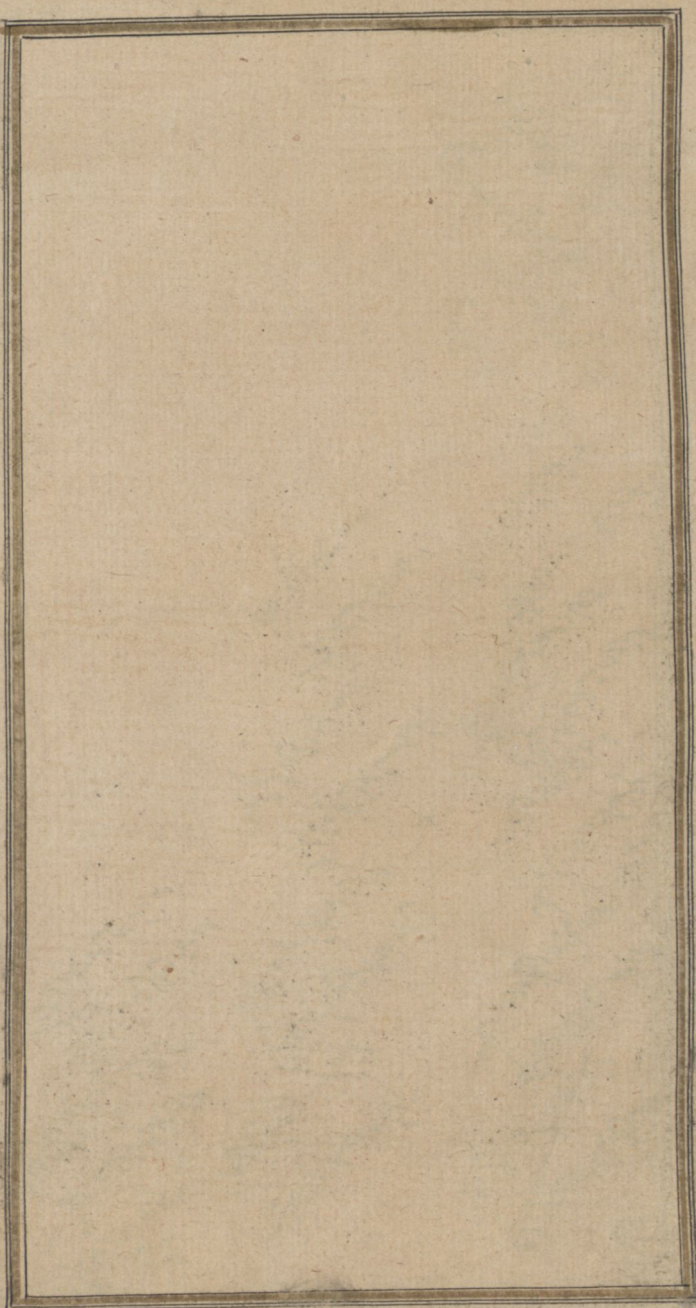
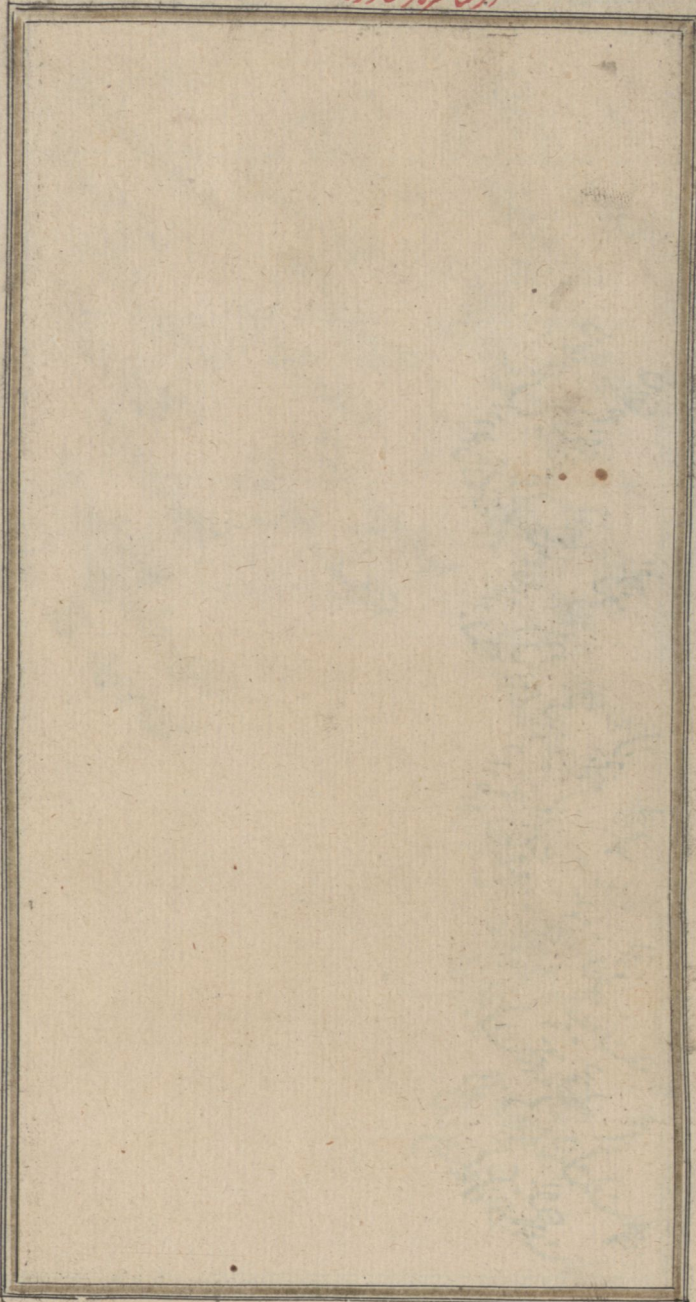

۹
 بخوابش پیش و بدار که حاصل
 خرد داشت کسی که بیکان کند
 ۹
 نه از خوف که بسبب کین است
 نه از کج بصیرت و دیگر است
 ۹
 معیشت تا توانی از دست
 شویا نیست کسی که آید
 ۹
 حسود و بویا نادان بلیه
 بخوابش کاذب و نا اعلی
 ۹
 در دنیا
 اگر بشعبد در دهر نمی خیزد
 و که بنید بر جبهه بیکان
 ۹
 بیخت ماند و دوانت نمی خیزد
 و که ماند و دوانت کز دانه
 ۹
 بخت ملک به بخت خاتم
 بخت نام و بخت بخت

۹
 جمله دنیا ز کس نباشد
 چون گذشت از زبیر
 ۹
 مملکتی از این چه در کار
 خوشتر از این چه در کار
 ۹
 غم و باده بر در را بیک صفت
 فداست در راه و مستقیم
 ۹
 جهان آسبایت که در این
 که در دهن کجی که در این
 ۹
 در سبک ز بار بار این
 بی آسبایت و دیگر این
 ۹
 نوبت به اندر بیان دارد
 اگر در فداست
 ۹
 کشت است کرد در این
 کند استخوان را

۹
 دوزخ مست در جهنم
 دانه کس که در است
 ۹
 زود پیج جابر است
 بنده در سر بخت
 ۹
 بیک صفت
 بخت جبر است که در است
 ۹
 این چنین فرمود و در کار
 از صفت خلق و در کار
 ۹
 غم ز کس که در است
 کار فادامه هم از این
 ۹
 کار فادامه کرد و در کار

موی
 وصال آید لاله چرخ چرخ
 فراق باده چرخ چرخ
 مکر بر خست سر زلف چرخ
 حلال باده فراق چرخ
 آتش شعله در فغان باده
 ناله چرخ چرخ چرخ
 که ز دست خورشید چرخ
 ایجا دقیقه است که فراق چرخ
 جوت مجسمه در فغان چرخ
 لوله باده در فغان چرخ
 دیدیم که اولیسه لازم اولان
 پیرایه شند دیدیم که اولان
 مانع چنان عیش اند که اولان
 کلامی نماند که اولان
 بود مدخول دل عاشقانه چرخ
 حذر که عین فرار در فغان چرخ
 از آن وضع
 پیرایه شند دیدیم که اولان
 نظری انداخته است چرخ
 که خورشید
 بود مدخول دل عاشقانه چرخ
 حذر که عین فرار در فغان چرخ

شادمانی
 سحر چرخ چرخ چرخ
 جان چرخ چرخ چرخ
 سحر چرخ چرخ چرخ
 سحر چرخ چرخ چرخ

فیهیم بر این شکر
 جلی خنج دودن غنبد باز
 که او در یمنی اندین جا پر
 بارک اندر ای بخت وید
 شتر ماراده کورندی
 بدید نموده بایز آب
 بیس فی جنبی سوی
 با کمان فوشت اندر کوه
 بود کن فضا را
 جلد سباینه بیدم
 بر یکانی خاند دزد کر
 قالد از خرقه ایجا عیال
 عا سباز اند جان کار
 اید بنوب جانده فکلی
 هم ایدوب طاسم هم

علیکم بحسن الخط فانه من مغانج الرزق

در خط و کتابت
نکته
خوش را به جو عارض خوان
ختم الخط خوب است
بکست مرغزل بهو
که چینی را نورد و کاهی
کردم اصلاح آن از خط
که چنانچه نکودان خوش
مرد او کرده بود با شرم
من خطش قصور کردم
عجب نکدر عالمه کتابت
مان الخطا نادر خط

لیعی نیست عین
واضع الاصل خط
عمری از شرف و تابودم خط
تا که خط من بجایه بدین قانون
عالم به نسبت با آن جهان
در خارا بکار از بهر شرف
فامعنه و ایا اولی الالب

و رفت
 از کبودش تا بعد قیام
 پس از آن تا کبریا
 باز تا عهدش که نو شد
 تا بصفایان کشید
 بعد از آن و بی ساس
 تا زمانه غروب شد
 پس تا رخ ملک سلجوقی
 تا بخوار زبان قرار داد
 همچنین از زمان ملک
 تا بدین درگاه مجید

بها بر
لورنگ لطفی او سنی مجال
بوی بر و اسطیون بوسج
بجی
بن دغان کج بوم و بوجان
عشرت او سنی او سنی
سوفه جو دوغانکستلی
نغمی کیندر جهانکستلی

بابی
نیا کو شکر جعفران
سپیل لب چشمو
دودش نال لطف
بر عارض اوشان

بها بر
خود نشاندیش اندر دغان
بولیسر از حیات جاودانه
دغان کج بوم و بوجان
مد بکوبد و بکوبد
دغان کج بوم و بوجان
بلی دغان و دغان
بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی

بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی
بها بر که کرم خلی

جای

کله دیدم شسته در صحن چین
چو این نو دجاک زاده این
کله افتم منت جاک کرد
یاد حواریه بنیاد است

دختر

از دختر که جوید میباید
کوم نشودش تو در پای
عکس خست از بچه در دفتر
می چند و جلیق میزند راجه
مغلی
اینک سدی تا افاقه
اکسیر است
بسته در احوال

۴

باد است بکباب در ضلوع
والک اوی کلش خل خام
کفا درین موی کس
کفتم بچکان تا نتوان

مرد ز شیبی لطیفی در
چند آنکه نظر بکفتم
کفتم که بعضی است بچکان
بسم ز رسم دل فاش

در بیان

مرد بیدل بچه در بید
واریون اویت آرم
خطن کو جانک اویت
از اجهه کار کجه خبر

اول رسد ز منی مکان
آما ده که سبزه در آب
جورک سبزه بند می
ماند خلوص عاشق

از سنگهای خالص

فلک کجاست از خطرات
 مراد در سلسله آب
 پس از چندین چو در عکس
 روم بجا به کیم
 و سبای گلنگه و شقایق
 بیش از دشت بانه به کیم

چو صبح اندرین در بخت
 چو بیا حال فعل این دریا
 نیم چون رشته مریدان
 و لم چون سوزن عیبت
 چو قدیم برآوردند و نو
 سه بجزیم نهاده دست
 برآرم از دل چو خان
 چو بنوران خوان آورده
 پس ایضا معنی چو
 پس از خصل علم

لوزی سپور نذر کو بره بازه
 صباغ در نیکو رنگ آغاج
 گلنگه چو رنگا و اخم جواهر
 شقایق او کج چو تلماسی معنانه

شکلات آینه

سبایه بقطر قضا یک حرف
 نهان عدد و نو و شریان
 مشهورست که هیچ نعم در غایت
 بر روزگار جز بی بسند
 سوان فلک تا کل صفت
 نه تواند که در مد خاتم
 سوانه فلک فاعل و مفعول
 در سبایه
 خاتم نیست صبا کسک
 از خاک چو پادشاه
 صبا بی ستاد ز کمره نشسته
 لکانه اشجار الوانید و یازار
 کولان طمس و دمی بود که
 بویابین استر عام بود چو
 آهوز سر و کمره نشسته
 سبایه چو آب بند عنبه
 آهوز سر و کمره نشسته
 خاک چو پادشاه

شکلات آینه
 در دوش
 درین بین نام چو
 که به بیست و بیست

بوی زوس قدید بکری یک
 و بکری یک آبی اول که
 بوی بکری اول که
 چو بکری اول که
 بکری اول که

بوی بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که

بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که

بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که
 بکری اول که

خبر بدی

سرای جو نور اید در آینه
کلش خورشید
زایشت زینب کوکب
تا فوج خورشید
دور زند با بر قوت
تا خفت زبانی تو از آینه
چون مونس از آینه
تا مجید زینب خشت
تا مجید زینب خشت

محمی

باز افروخت از آتش
نفع بر آتش
جنت آتشی که در آتش
خیم جوان در آتش
بید صبح که در آتش
در آتش دیدم عبدون
پای سحر می خیزد
آهسته میرود از حال بحالی
طرحه چو کان سیاه و سفید

چون

هر که آن سانی سندی که
سازند از لب خود
آه و درد و غم و زجر
که سوزن نظری بکند او
چشم زنده تو از غم
حش غایت که در آینه
که بیدم بر دوست جایت
زندگی بی رخ آن ماه که
منده این قصه آن بهر
که سبایون از غم عشق

چون

بوسه بر دلم از عشق تو
زخم زخم و الم و الم
بیا به نظر خشم و خط و زلف
عین در عین و غم و غم
دم زخم و خون دل
جسم در جسم و نفس و نفس
ببینم بر تو از غم و غم
علی علی و کفر و کفر
افروخت زخم که بود جگر
روی در روی و منده در منده

قدس

چو درک باشد جان با بخت را کجا ببرد
 قوای بخت نشسته بر لب خط زنگار ببرد
 جان بداند نم بود بر ملک تیغ چه کند
 خط و خیزد شکست دل خنجر ببرد
 او منند و کلج سب و خال غلبه ببرد
 صندل بود سب و سب و سب و سب ببرد
 این بوسه ای که صبا فرود خنجر ببرد
 خط ایندک نشاء اول خط ببرد
 چو در نقش می از دشت کجاست خنجر
 او صورت او غریب آینه غلام ببرد
 آیت زلف و قدس مطلق ببرد
 سب و سب و سب و سب و سب ببرد
 شکل و تصویر او نشاء سب ببرد

الک توبینه انصاف طالع قدس زار
 اکابر دست بوسه کرد بر دگر اعصاب

نالی
 دل زارک که حسرتی ببرد ببرد
 او ده اغیار بید کور طالع کج ببرد
 بار و بوز بزم نام نه خطی ببرد
 باغ وصلنده او را کج ببرد
 کور و در سب و اول آه و کج ببرد
 بخت و سب و سب و سب و سب ببرد
 کج و بخت و سب و سب و سب ببرد
 سب و سب و سب و سب و سب ببرد
 و اردی چین و خسته بود بخت ببرد
 غمی نالی دل بود از دگر ببرد
 راکا با بخت و سب و سب و سب ببرد
 خال و سب و سب و سب و سب ببرد
 غار و سب و سب و سب و سب ببرد
 کج و سب و سب و سب و سب ببرد
 صف و سب و سب و سب و سب ببرد

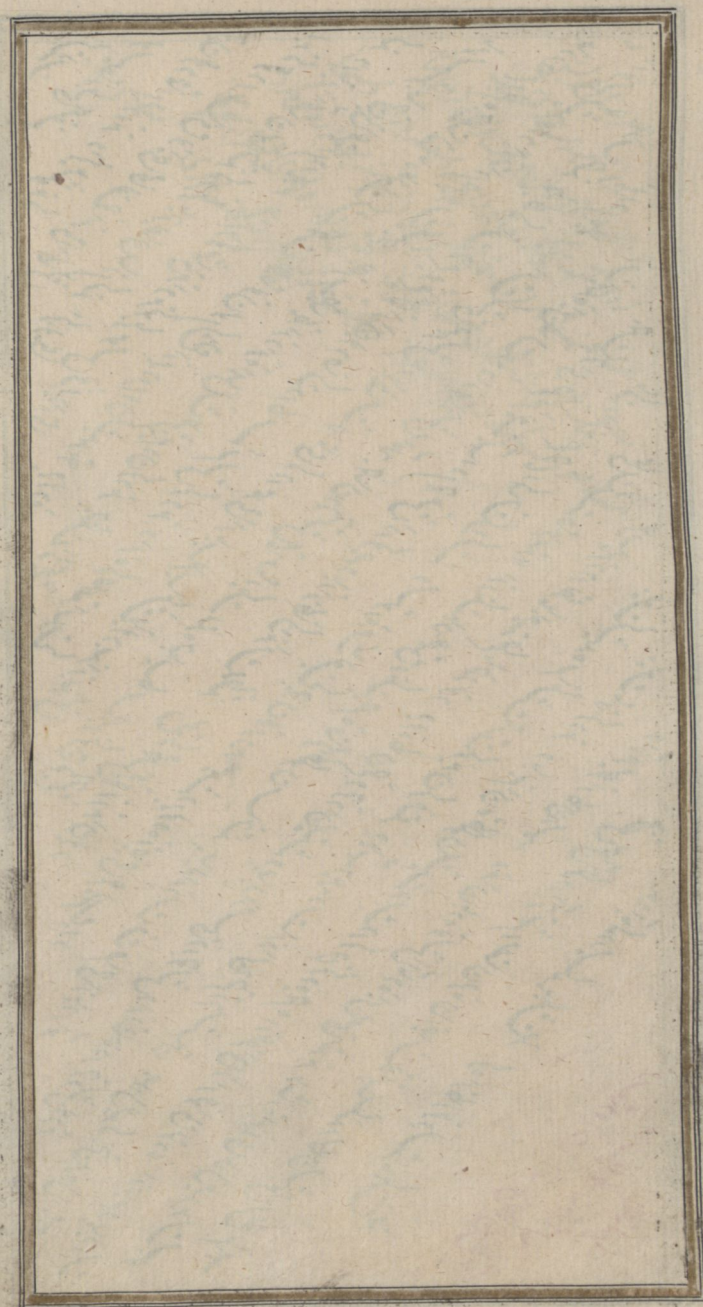
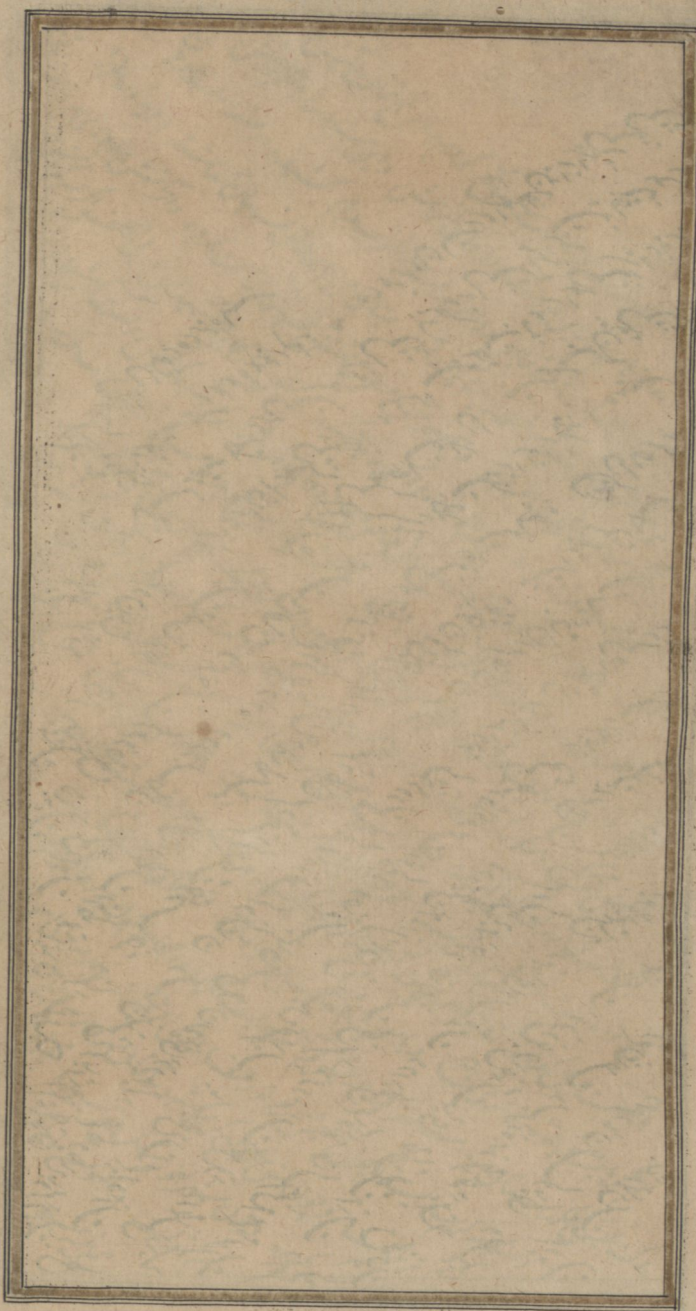

ازان صانع
در هیچ باب
براده سنجید

بستم بپایه زشت سبک کرم و در قاع آفتاب
روز است که این بود از ده و در آن آفتاب
کردن طاعت از خطا هم و در آن غبت از سر بدم
و در آن است که این بود از ده و در آن آفتاب
بکشت و از او شای انباشته و از غله او از سر بدم
چشم سپاه نموده و آری چو در در دل فاصح عام دو اندید
نرسد که سر چرخ از فکر کینار بمانید
ز غلطان و بنا برست از فکر کینار بمانید
کند غبت در کردن جان انداخته و با لیلیت با مجنون بود ای بخت
خوش آمد از دستانت و با لیلیت با مجنون بود ای بخت
مجنونیت در زلف لبی آویخته و با لیلیت با مجنون بود ای بخت
با پودانیت زواید مویت آموختن از افواه آبی قند نای شربت
با کلبیت بیل کفار و با معنی بچیدانیت در افواه آبی قند نای شربت
آتش زبانت طومار دعوی کی استغفار صد چه بگویم آتش زبانت در افواه آبی قند نای شربت
برک عیش نکد سلمان و چون عشق بخون گرمی شهور آفاق و از سر صحن
دستگاه کمر ساریت که چرخ عیش از بوقش راوی افروزد و از سر صحن
زیارت سبده و چون شیر غورش که با سبده و با پودانیت
منم سب

بند زبان سپاه و پادشاه
و مردمان عجب کریان و پادشاه
بزم طاعت و شیرازه بندجه و پادشاه
تهنیت و شمع جیغ آتش شای و پادشاه
دیده انبلاج و در نهایت آتش شای و پادشاه
دود عیشش سرکش و در نهایت آتش شای و پادشاه
شبهت بر سر می شکسته و در نهایت آتش شای و پادشاه
خلف نظار نفس عبودیت کند و در نهایت آتش شای و پادشاه
و کوس صاحبقرانی از بلند آواز و در نهایت آتش شای و پادشاه
ماییت سار اقبال بر سر جایان انداخته و در نهایت آتش شای و پادشاه
آب آتش بود و صامت و نفس سوختن و در نهایت آتش شای و پادشاه
بزرگالی کی و بیکار از رنگ بیکار و در نهایت آتش شای و پادشاه
کشیده و بیکار از رنگ بیکار و در نهایت آتش شای و پادشاه
آتش چون آب بپوشد و بیکار از رنگ بیکار و در نهایت آتش شای و پادشاه
بر باد با نفس سوار و بیکار از رنگ بیکار و در نهایت آتش شای و پادشاه
و سوخته جانیت که آتش از کربانش اندازد و در نهایت آتش شای و پادشاه
آتش نفس از این طمع و در نهایت آتش شای و پادشاه

انامدینه العلم وعلی بابها حدیث صحیحک نو و اسی اوزره هر عله
 ابتدا تکلم جناب علی عالی کرم الله وجهه حضرت زینیه بیتر اولمش در که
 ذات شریفه مختص اولان کرامات باهره دندر اوله علم نخوده
 بود جمیده کوهرش ملک تقویر اولور لکه افام الکلمه ثلثه اسم
 وفعل وحرف الاسم انباء عن المسمی الفعل انباء عن حرکت المسمی
 والحرف ما اوجد معنی فی غیره والفاعل رفوع و ما سواه رفوع علییه
 والمفعول منصوب و ما سواه رفوع علیه والمضاف الیه مجرور و ما سواه مفعول
 و علم معاده محمد اسمنه بوبیت دلکش ایله زفر نه پیرا اولمش در
 خدالمبین من یم ولا تنقط علی امر
 فافرجها یکن اسامین کان به فخری

و علم کییاده بوبیت پذیر ایله صحیفه کار نسخه تحریر اولمش در
 خد الفوآر والطف و نئی ریشه برق اذ احسنه فز جالکت الغریب والشفق

غایب
 غایب نیست کلدی حضرت
 نیاز ناله ایست حضرت زبانه

اول نقطه در سر و روی جانگیر
دو نقطه در کف و پیشانی جانگیر
سه نقطه در سینه و دهن جانگیر
چهار نقطه در بازو و پا جانگیر
پنج نقطه در مفاصل و اندام جانگیر
شش نقطه در ریه و قلب جانگیر
هفت نقطه در کبد و معده جانگیر
هشت نقطه در کلیه و مثانه جانگیر
نُه نقطه در غده و بیضه جانگیر
ده نقطه در استخوان و عصب جانگیر

مب لغظه در اقلقه در باطن ظاهر
بر لفظه امیر اصل سخن اول در
اصحابی ز فنی اضافت
ندان می باشد این چون و نیست
فستردی بر یک لایق جوهر نیست
دور او به چگون ذوق اصفا بود

بیوده نیز دو نفر سهان گزین
کم عکس دور ایملدن گزین

[illegible]

[illegible]

نام محمد قزوینی صاحب سلیم فرستاد
 الحمد لله الذي هدانا لهذا الحسن ان ربنا الغفور
 قال الله عز وجل ان يسئلكم فخرج
 من القوم فخرج منه تلك الايام ذاولها
 بين الناس وقال النبي عليه السلام الحق
 يصيب المؤمن ولا يصيب المومل ولا يرجع الاكابر
 كفارة لذنوبه حتى الفرة والمرة وقال افعلوا
 الاطى الفرة اولها جراحة وآخرها راحة
 ويقول العبد الفقير والملك الخيرة الفرة
 فرجة في البدن يخرج عنها العفونات فلهذا
 يكتب على صورة الفرة اللهم اجعلها فرجة
 يستمتع الفرة وجراحة يستعقب الراحة
 واجعلها كفارة للذنوب وكشف فة للكروب
 يا جابر الكسور وطبيب القلوب
 ان تذكره حسن صل

علم الصرف

تعریف علم باصول يعرف بها احوال ابنية الكلم التي ليست باجواب **ثانية**

موضوعه الاحوال المذكورة من الاعلال والادغام والابدال والحذف **وغير ذلك**

غايته العصمة عن الخطا في الكلم العربية ^{تأدية ابنية}

علم النحو

تعریف علم بقوانين يعرف بها احوال التركيب العربية من حيث الاعراب البناء والافعال ^{فوقه}

موضوعه التركيب العربية وموضوع العلم ما يبحث في ذلك العلم عن اعراضه الذاتية

غايته العصمة عن الخطا في المقال حتى يكون ذريعة الى علم البيان وسو الى معرفة القرآن

علم المنطق

تعریف آلة قانونية تعصم اعانتها الذهن عن الخطا في الفكر

موضوعه المعلومات التصورية والتصديقية من حيث ابصاطها الى المجهولات التصورية ^{والتفكيرية}

غايته العصمة عن الخطا في الفكر

علم المعاني

تعریف علم يعرف به احوال اللفظ العربي التي بها يطابق اللفظ مقتضى الحال

موضوعه احوال اللفظ العربي المذكور في التعريف

غايته الاحتراز عن الخطا في تأدية المعنى المراد واما البعث والغضاضة فهي الغاية في

بين علم المعاني والبيان والمبدع

علم الحكمة

علم حكمت واسطة عقد علوم ودرّة الناج سلاطين روم نتيجة الكمالات انش

ووسيلة معارف سبحانه وحكمت بر علمه ركه موجودات خارجية نك احوال

بحسب ايد نفس الامر وواقع اولد يعني اوزر طافت بشرية مقدار نجه

موضوع حكمت موجودات خارجية در غايه حكمت نجات ابدية وسعادته

علم الهيئة

علم سينك بين العلوم قدر آسمان كبر برتر ومرتبه سى طاق عرش انظار دقيقه

وافكار اينقه صاحبلى بو علم سترقيه مائل وعلوش ننه قائم ركه شرف علم ستر علوم

حسبى ايلدر **تعريف** علم هيت بر علمه ركه اجرام سيطه نك علويه وفضليه سنك

احوال انكالى واوضاع معادير وابعادى انكلم معلوم اولور **موضوعه** اجرام فلكية

حيث مزوره ايله **غايته** فائده سى كمال قوت و قدرت صلح كيتايه و توفيق

علم اصول الفقه

تعريف علم اصول فقه بر قواعد علمه ركه اول قواعد سببى ايله علم فقه على وجه التحقيق

ووصول بولم اولور **موضوعه** ادلة شرعية كيلة در احكام شرعية اجمالية نك ادلة

كيفية استنباطى حيثى ايله مبادير عر بيتن وبعض علوم شرعية دن مأخوذ در

غرض تحصيل ملكة استنباط احكام **غايته** احكام شرعية بر على وجه الصحة استنباط

وبو علم كره علوم آية دندر اما علوم اصلية مرتبه سنده مندر

قال اما الى الفضول اذا تقرر الوصول بالاصول فطلق ذلك بالفضل

علم تقصیر

تعریف بر علمد که معانی نظم قرآن بحث ایدر قواعد عربیت مقتضای مبادی اصول کلام و اصول فقه و علم جدل و غیره با غرض معرفت معانی قرآن غایت احکام شریعتی که علی وجه الصحة استنباط قدرت

علم خدای

تعریف بر علمد که ادله اجمالی و ادله تفصیلیه ده اولان استنباطات مختلفه در جویندن بحث ایدر نقص و ابرام حیثیتی ایلده و جوده فزوده نک بعضینه امام مالک و بعضی سنی امام احمد حنبل فاسب الی شدر

علم حدیث

تعریف بر از قواعدی علمد که انک سببی ایلده متن حدیثک و سند لریک احادیثی

علم تصوف

تعریف بر علمد که روح معرفت بعد غده کیفیت سلو کردن بحث ایدر ریاضت و مجاهدات ایلده پس معلوم اولدی که علم تصوف صفوت علوم و صلیه علمای روم و علم ظاهر علم باطنی اولدی و علم روم علم حقیقت منقول اولدی

نوعی علم
دشده کوردم حله و در حله
در بعضی یونان
آیت غفلت جهان غفلت
برینفسه و لیس

ر حوم نو عینک نتایج الفوائد هر فنک آفرنده ذکر ایلدی و دیتدر

در علمت
بوکنه بزرگسایانیه
بوکت اولتر شایانیه
آچما کرسه یونانی
در بعضی
اوزنه حکیم اگر خسته خمار
سن بود طبیب عالم
دل ده اکیون لک اولدر
شاید بوزر عاده
در بعضی
بوستر بیان استیلا حکیم
ناسته در آلان جا بوزریم
احسان رفیق مبدع حکیم
اشکال فیاس نظم حکیم
که هر سنا بعد از ان حکیم
خواب غفلت زده بعد از حکیم
صفا صوفی کوی صفت
فنا فقر تو سنی تبار حکیم

دلدارای سراسرانی ترا کشید
 زین از عکس این لاله کشید
 زین باکی چندان از اندکی
 سرمه بر روی پر خون کشید
 عقل دین دل در اندام کشید
 کافور بر کمر بویید کشید
 چو شیران بانگ کشید
 که بددل بود کار کشید
 بدو جالیده که ازین کشید
 میخواسد که در کار کشید
 شمع ز غم و خلگی که این کشید
 چشمم بهم داشت کشید
 شمع که جرم داشت کشید
 غم کرده هم جواره کشید
 غم شمع از آتش جان کشید
 گفت عاشق سبک بود کشید
 چو بدید که در غم و خیر کشید
 از دست کسی که ازین کشید
 از گوشه یاد هم کشید
 از دیرین کشید
 بختی که گره کرده کشید
 می مرغ و جان و آتش کشید
 تن تنگ چندان ازین کشید
 ز شود لاله جبر و داغ کشید
 زیاب خند و غم و خیر کشید
 در خیمه شمع کشید
 بعد از آن چو سوز کشید

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

لوگت نشا در ریبی شمس التقرن الحجه علی الیوب
مقر احدی کچو سی بود جدی سخی الیوب بر کوچیک شیشه ای
تولیپ اغزنز محکم تین لیوب و کندن رض تین لیوب نازا وسط
بر کون کیم دوره بعد شیشه دنده بز قی اول کر کرد اول قصد
بر منقار یک درم سی رباه طره اید س معهود اجزا رض قور
اعلا یا نزه فرنگ اولور عترب عتاق

آنچه خرد سخی اول نورانین بر اکثر طالع همچون صورت و امل و
 کمال و خلق اوله بعد به رسم کتر پس حل اید و یک قدر ماء
 حن اید و یک حل اولد قند از ناز و کور و لنانه اید و آنک اولد
 حن اید و یک حل اولد سخی اید و یک حل اولد قند حن اید و
 اولد سن صکره کوکب چشمن بر کون بر کیمه تر شکم اید و یک
 حن اید و یک حل اولد سخی اید و یک حل اولد قند حن اید و

[illegible][illegible]

۴
 این غنیمت افتاده در جاکت بخت
 آلوده من و خجسته بخت
 چو زلاله توان بود تو را
 کرب لب بخت و خجسته بخت

نظمه
عزیز است که نیست
طو عیاشی که در شمع
کس نترسند و از بیجا
چو بزد و کج و پویش
منتهی

۹
ماده بگلان تشکیل یک کبر
رسمان اردو خط بارود و
که به اینتر و انگل شتر
به خوشن و یک شتر
عاقبت نمرال و اردو خوش
اغلقه در کتب افلا

جایگاه
شعبه
کتابخانه
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

و بحسب امر حضرت علی علیه السلام

A close-up photograph of a page from an old manuscript. The page is aged and stained, with a prominent vertical crease or fold line visible on the left side. The text is written in dark ink on a light-colored, textured paper. The script is cursive and appears to be from a historical language, possibly Arabic or Persian. The page is numbered '26' in the bottom right corner.

لوگرت تا در ریبی شمس التقرن اجماع علی الیوب
مقرا صدن کچورسی بوجده سخی الیوب برکوچیک شیشه اچند
قویوب اغزنر محکم تین لیوب وکندنرض تین لیوب نازا وسط اید
برکونه کیمه دوره بعدد شیشه دسده بزقرض اوله کرکدر اول قرضدن
برشقار یک ^{دوم} سخی ربه طره ایدهن معهود اجزایرض قورسونه
اعلا یا نزمه فزنگ اولور عقرب عقاب

اونه ايکي درم کبريت صوير الوب کز درم نيز بقوتيه جامک اچنه قویله
اول کبريت صوین اوزرینه قویوب شیشه دض تین لنوب نار خلقه
بشوره سن بر بیا ض کچ کبر اولور بعدہ بر کو چک شیشه اچنه قویله
نار شدیده بر ساعت مقدار بر بشوره سن تا که قینیا واریه بعدہ اندر
صوغده شیشه مرد ایلیموب بقاروب دیان اچنه بر مقدار قوتیه سن
اعلا کش اولور استرک قینارکن پر دس ورف اچنه قویله سن
اعلا اولور
خالص صدف رنده سر امج درم بر بوجی درم

انجو خردده سخی اولیغ را بکن بر ایشتر طالع لیچونه صور و املدوب
 فاحله غلط اولیغ بعدی برهم درم کتره بر حل ایدیه جک قدر ماو لیچونه
 حتم ایلیوب علی اولد قده از نازار دگور و لنانه اجزایک اوزرینه
 حتم ایلیوب کال مرتبه سخی ایلیوب حیدر اولد قده حتم ایلیوب
 دل سن صکره کوکریچینس برکون بر کیمه تهر شکم ایلیوب زور ایلیغدا
 مدرب مر ساعت دهن صکره جفا راستن بر حوقه بار صینه بیاض تباش

بش درم سوزش لادن سوزش طریقی بود در یوز دوم لادن
بارجه یا رجه ایدرچ هر قدر این کچمه ایچنه قویوب نادر اوست
اوز اقدن دو قوپ بال بومر که ازیده سن اندره سن سچو کل افیه
عقد کچیر قویوب سن بر ساعت دوره غلط دینه چوکه اوزرند
خالص لادن کچمه قاشق ایدیه سن بعده طاهر ایکی ایچنه
فکر اولنانه بش در هم لادن ایروپ شویجه قویوب سن بر بارجه
سوزش کچیر بر حناق ایچنه قویوب یرم وقیه صو قویوب
کچ سوزنده بر اغاچ ایدیه قار شدروپ حل اوله بعده بر غیر حناق ایچنه
لادن قویوب اوزرینه بر علی ایدیه سن صکره لادن بر ساعت مقدار
اول جو اولان سوا ایچنه دروپ حل اولد قده تکرار بر علی ایدیه
لادن سچو کل ایچنه حناق ایدیه قویوب سوز چکنی دوره بیاض
بدره طاهر اولنش اول بشی در هم لادن و بشی در هم زیتونه
زمن اوچ در هم حل بند یاغ بر چکودک عینر بر یکدک مسکن
یوز در هم کلاب خالص مزکور اجزا بر رتبه جاعنه وضع ایدیه
کلاب خالص و حناق ایچنه قویوب بعده بر رتبه جاضر اوزرینه قویوب
تین حکمتله بر طرف و کنارتر حکم صوایوب نادر خلطه ایدیه تصفیه
ایلیوب اندره سن صودقه شامه ایدیه سن برای اوچ ایچنه
الکتره انش کل نه حناق قویوب بعد اگر فتنه سوز قویوب بر غیر حناق
ایچنه بر اوزرینه قار شدروپ حل اولد قده کل ایچنه قار شدروپ جاضر ایدیه

